

ความสำคัญของการตรวจสอบสุขภาพคนประจำเรือ

น.ต.หญิง จารุวรรณ อัมพฤกษ์

คนประจำเรือ หมายถึง บุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่บนเรือเป็นประจำหรือเป็นปกติ โดยสามารถแบ่งคนประจำเรือตามลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ออกมาได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่ คนประจำเรือฝ่ายเดินเรือ คนประจำเรือฝ่ายช่างกล และคนประจำเรือฝ่ายสหโภชน คนประจำเรือ ยังหมายถึงหมายถึงบุคคลที่ทำงานในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเรือหรือสถานที่ที่อยู่ในทะเลอย่างต่อเนื่อง เช่น เรือค้า, เรือตะลุยน้ำแข็ง, เรือตรวจสอบและบำรุงรักษาทางทะเล หรือ ตามความหมายในพจนานุกรมภาษาอังกฤษฉบับ Merriam-Webster หมายถึง บุคคลที่ทำงานหรือท่องเที่ยวไปกับเรือในทะเล (Someone who works or travels on a boat or ship on the sea) โดยทั่วไปแล้ว จะหมายถึง บุคคลที่ทำงานมีหน้าที่อยู่บนเรือเดินทะเล คนประจำเรือมีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานต่าง ๆ บนเรืออย่างปลอดภัย รวมถึงการดูแลรักษาสถานการณ์ที่เป็นไปได้ในระหว่างการเดินทางในทะเล เช่น การตอบสนองต่อสภาพอากาศและสถานการณ์ฉุกเฉินที่อาจเกิดขึ้นในทะเลได้อีกด้วย



ที่มา <https://images.app.goo.gl/Vg7WpaT8b7rWqbEj9>

คนประจำเรือมักจะต้องมีความเชี่ยวชาญและความรู้ความสามารถที่เกี่ยวข้องกับการทำงานบนเรือ เพื่อให้การดำเนินงานในทะเลเป็นไปอย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน เนื่องจากคนประจำเรือมีกลุ่มคนที่มีหลายช่วงอายุ ซึ่งในแต่ละคนมีสุขภาพไม่เหมือนกัน บางคนมีสุขภาพที่แข็งแรง บางคนอาจมีโรคประจำตัว เช่น โรคอ้วน ความดันโลหิตสูง เบาหวาน โรคเกี่ยวกับหลอดเลือดและหัวใจ เป็นต้น เช่นนั้นแล้วการดูแลสุขภาพจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ หากโรคที่เป็นอยู่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น เบาหวานที่ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดได้ ต้องได้รับการรักษาด้วยการฉีดยาอินซูลิน ภาวะอ้วนที่มีดัชนีมวลกายเกินเกณฑ์มาตรฐานที่อาจส่งผลกระทบต่อ

การทำงาน โรคติดเชื้อต่าง ๆ ที่ยังไม่ได้รับการรักษา โรคลมชัก และการตรวจหาสารเสพติด เป็นต้น ประกอบกับการทำงานของคนประจำเรือต้องทำงานอยู่ในสถานที่ที่มีการจำกัดอุปกรณ์ทางการแพทย์และอยู่ห่างไกลจากสถานพยาบาลเป็นระยะเวลานาน เมื่อเกิดเหตุการณ์ฉุกเฉินทางสุขภาพหรืออุบัติเหตุที่มีความจำเป็นที่จะต้องนำผู้ป่วยกลับเข้าชายฝั่งทันทีนั้นจะเป็นไปได้ด้วยความลำบากทั้งในการขนย้าย ส่งต่อผู้ป่วย ตลอดจนเป็นการสูญเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมาก และหากกลับมาไม่ทันอาจจะส่งผลกระทบต่อชีวิตได้ทันที (<https://www.samitivejhospitals.com/>)

คนประจำเรือหรือผู้ทำงานบนเรือเดินทะเล เช่น เรือขนส่งสินค้า เรือบรรทุกน้ำมัน เรือบรรทุกสินค้าเทกอง มีลักษณะการปฏิบัติงานและการดำเนินชีวิตประจำวันที่จำเพาะแตกต่างจากบนบก เรือเป็นทั้งสถานที่ทำงานและสถานที่อยู่อาศัย ลักษณะการทำงานมีความเครียดสูงเนื่องจากเป็น งานที่ใช้แรงมาก เรือเคลื่อนที่ตลอดเวลา และต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่แปรปรวน มีการทำงานเป็นกะ การนอนหลับที่ไม่เพียงพอ เนื่องจากเสียงดังและอาจถูกปลุกกลางดึกหากมีเหตุฉุกเฉิน พื้นที่อยู่อาศัยจำกัดไม่มีพื้นที่สำหรับกิจกรรม พักผ่อนหย่อนใจหรือออกกำลังกาย พบเจอสังคมเดิม ๆ ไม่ได้พบเจอครอบครัวและเพื่อนเป็นเวลานาน การออกเรือไปทำงานครั้งหนึ่งใช้เวลานานตั้งแต่หลักสัปดาห์ไป จนถึงหลายเดือน ด้วยเหตุผลเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมสุขภาพและสภาพจิตใจทำให้เกิดการเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุมากกว่าการทำงานบนฝั่ง (ตั้ง และ ศุภางค์ , 2565)



ที่มา <https://images.app.goo.gl/P27VtFFGJvLkH1Pu7>

การตรวจสุขภาพมีความสำคัญอย่างมากเนื่องจากมีผลต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลแต่ละคน โดยไม่ว่าจะเป็น การตรวจสุขภาพประจำหรือการตรวจสุขภาพเมื่อมีอาการไม่สบาย การตรวจสุขภาพก่อนทำงานบนเรือหรือ การตรวจอาชีวเวชกรรมเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะไม่เพียงทำให้ผู้ว่าจ้างมั่นใจในความพร้อมในการทำงาน แต่ยังเป็น

การประเมินศักยภาพของตนเองก่อนทำงาน โดยเฉพาะในกลุ่มคนทำงานบนเรือ ที่ต้องไปทำงานในสถานที่ที่มีข้อจำกัดและอยู่ห่างจากชายฝั่งเป็นเวลานาน ความสำคัญของการตรวจสุขภาพ แยกได้ดังนี้

1. การค้นหาและป้องกันโรค: การตรวจสุขภาพสามารถช่วยตรวจจับโรคและภาวะสุขภาพที่เริ่มแสดงอาการหรือยังไม่แสดงอาการได้ เช่น การตรวจเลือด เพื่อตรวจสอบระดับน้ำตาลในเลือด เป็นต้น การรับรู้โรคในระยะเริ่มต้นช่วยให้มีโอกาสรักษาและควบคุมได้เร็วขึ้น ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงในการเกิดภาวะที่ร้ายแรงขึ้นในอนาคต

2. การรักษาความปลอดภัยและการทำงานที่ดี: การตรวจสุขภาพประจำช่วยให้คนที่ทำงานในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ สามารถทำงานได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ การตรวจสุขภาพสามารถช่วยตรวจจับสภาวะทางสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นในเวลาอันรวดเร็ว เช่น อาการไม่สบายร่างกายหรืออาการเหนื่อยล้า ซึ่งอาจมีผลต่อความปลอดภัยในการทำงาน

3. การดูแลสุขภาพร่างกายและจิตใจ: การตรวจสุขภาพเป็นโอกาสในการรับข้อมูลเกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจ และสามารถรับคำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในทางที่ดีต่อสุขภาพ อาจช่วยลดความเครียด ปรับสภาพจิตใจ และสร้างความรู้สึเกี่ยวกับความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

4. การควบคุมปัจจัยเสี่ยง: การตรวจสุขภาพช่วยให้คุณรับรู้ถึงปัจจัยเสี่ยงที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพ เช่น ความดันโลหิตสูง ความเสี่ยงต่อโรคเบาหวาน โรคหัวใจ และโรคเรื้อรังอื่น ๆ จะช่วยให้คุณปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อลดความเสี่ยง

5. การรักษาสุขภาพที่ดี: การรับรู้สถานะสุขภาพของคุณที่แตกต่างไปในช่วงเวลาต่าง ๆ ช่วยให้คุณรับมือกับปัญหาสุขภาพที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสมและได้รับการรักษาที่ถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้การตรวจสุขภาพเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการดูแลสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของคุณในระยะยาว และช่วยให้คุณรับมือกับปัญหาสุขภาพได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา

การตรวจสุขภาพคนประจำเรือเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการรักษาความปลอดภัยและสุขภาพของคนทำงานบนเรือ การตรวจสุขภาพเหล่านี้มักจะเป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยทางทะเลและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในสถานที่ที่อยู่ในทะเล เช่น การปฏิบัติตามคำแนะนำขององค์การแรงงานระหว่างแรงงานและสวัสดิการในเรือ (ILO/MLC) หรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่นบนเรือ



ที่มา <https://images.app.goo.gl/F3PUW6XaqtYSBJmWA>

เนื่องจากประสบการณ์ของคนทำงานบนเรืออาจต้องพบกับสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขที่เปลี่ยนแปลงได้บ่อยครั้ง การตรวจสอบสุขภาพจึงมีความสำคัญในการติดตามสุขภาพและความเป็นอันตรายของพนักงานบนเรือ การตรวจสอบสุขภาพคนประจำเรืออาจประกอบไปด้วย :

1. การตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้น (Basic Medical Examination): เป็นการตรวจสอบสุขภาพเบื้องต้นเพื่อประเมินสภาพร่างกายทั่วไปของคนบนเรือ รวมถึงการตรวจวัดความดันโลหิต ชีพจร การได้ยินเบื้องต้น เป็นต้น
2. การตรวจสอบสุขภาพศาสตร์ (Medical Examination): เป็นการตรวจสอบสุขภาพที่ละเอียดมากขึ้น เพื่อประเมินสภาพร่างกายทั่วไป สุขภาพจิต และปัญหาสุขภาพที่มีอาจมีผลต่อการทำงานบนเรือ มีการตรวจร่างกาย การตรวจสมรรถภาพกาย การตรวจสุขภาพจิต การตรวจสุขภาพสายตา การตรวจการได้ยิน เป็นต้น
3. การตรวจสอบสุขภาพทางเภสัชกรรม (Pharmacy/Medical Assessment): การตรวจสอบสุขภาพทางเภสัชกรรมเน้นการตรวจความเหมาะสมของยาที่คนบนเรือต้องใช้ และเตรียมยาที่จำเป็นสำหรับการใช้ระหว่างทะเล

การตรวจสอบสุขภาพคนประจำเรือมีประโยชน์อย่างมากในการติดตามสุขภาพของพนักงานบนเรือ เพื่อให้พวกเขามีความพร้อมในการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ต่างกันไป และประกอบกับสภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลงได้บ่อยครั้งในการทำงานบนเรือ การตรวจสอบสุขภาพเป็นส่วนสำคัญในการดูแลคนบนเรือให้มีความปลอดภัยและสุขภาพที่ดีขึ้นในระยะยาว

การตรวจสอบสุขภาพตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเลปี 2558 ตามกำหนด ให้ตรวจสุขภาพทุก 2 ปี สำหรับคนประจำเรือที่มีอายุมากกว่า 18 ปี และที่มีอายุน้อยกว่า 18 ปี แต่ไม่น้อยกว่า 16 ปี ให้ตรวจทุก 1 ปี เนื่องจากคนทำงานบนเรือมีหลายช่วงอายุและมีสุขภาพที่ต่างกันไป ดังนั้นการตรวจสอบสุขภาพนอกจาก การทราบข้อมูลประวัติตรวจร่างกายแล้ว ยังมีการตรวจความพร้อมของร่างกายเพิ่มเติม เช่น ตรวจความคมชัดของ

สายตา ตาบอดสี ตรวจการได้ยิน ตรวจฟัน ตรวจเลือด ตรวจปัสสาวะ ตรวจ X-Ray ปอด ตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจ ส่วนโรคต้องห้ามของคนทำงานบนเรือ ได้แก่ โรคหัวใจ โรคลมชัก โรคเบาหวาน โรคปอดติดเชื้อ โรคที่มีการติดต่อได้ง่ายซึ่งต้องรักษาให้หายก่อนแล้วกลับมาตรวจใหม่ ดังนั้นการตรวจและประเมินสุขภาพของคนทำงานบนเรือจะต้องละเอียดมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน และต้องอิงกับกระทรวงสาธารณสุขที่ทำงานด้านนี้ เช่นสมาคมของการตรวจคนบนเรือ และพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล อีกด้วย

ที่มา

ตั้ง ลิตานนท์, & ศุภางค์. (2022). การเจ็บป่วยหรือการบาดเจ็บในคนประจำเรือและชาวประมงที่ปรึกษาผ่านศูนย์ประสานงานและช่วยเหลือภาวะฉุกเฉินทางทะเล ใน ประเทศไทย.

ศูนย์พัฒนาวิชาการอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม จังหวัดระยอง สำนักโรคจากการประกอบอาชีพ และสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. คู่มืออาชีวอนามัยและความปลอดภัยในงาน ประมงทะเล สำหรับบุคลากรสาธารณสุข ฉบับ พ.ศ. 2560 [internet]. 2560. [เข้าถึงเมื่อวันที่ 7 มิ น ำ ค ม 2566]. เข้าถึงได้ที่ URL: <https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1333120221018051246.pdf>

<https://images.app.goo.gl/Vg7WpaT8b7rWqbEj9>

<https://images.app.goo.gl/F3PUW6XaqtYSBJmWA>

<http://www.oic.go.th/FILEWEB/CABINFOCENTER23/DRAWER004/GENERAL/DATA0000/00000243.PDE>

<https://www.samitivejhospitals.com/th>

<https://images.app.goo.gl/P27VtFFGJvLkH1Pu7>